צח:

ע"ש], ד) [שם איתא ר' יוחנן], ה) מנח הס"ד אח"כ ד"ה מחלי

הבית. נ"ק, ו) מקרא דאותן

שעל. ל"ק, ו) נ"א ח' כהנים

כו' החדשים וב' ליטול ב' בזיכיו וב' לסדר ב' בזיכיו. **ח**) ולחמו

לט:], ט) גי׳ הל״ק בכאן קודם

זה ד"ה ונסטו רי

לש א ב מיי' פ"ב מהל' בית הבחירה הלי"ב: ש ג מיי' שם הל"ח:

תורה אור השלם

1. צרור הַמֹּר דּוֹדִי לִי בֵּין מוור המוורות ע וו

שיר השירים איג 2. וְנָסְעוּ הַקְּהָתִים נִשְּאֵי הַמִּקְדָּשׁ וְהַקִּימוּ אֶת הַמִּשְׁכָּן עַד בּאָם:

במדברי כא במדברי כא גות עשיף שלְחָנוֹת עַשְּרָה. וינח בהיכל חמשה מימין וחמשה משמאול ויעש מזרקי זהב מאה: יים בייייי דברי הימים ב ד ח

דברי הימים ב ד ח הישקח, את השלקון בח השלחן על צלע בח השלחן על צלע התן על צלע צפון-התן על צלע צפון-מות בכל הלבע בפון-בני את מנרות הההב עשר במשפטם ויתן בדיכל בחינו ורמים ורמים ורמים

ֶבֶּטְיַלְּלְ יָזְמֵשׁ מִיָּמִין וְחָמֵשׁ מִשְׁמֹאול:

.. דברי הימים ב ד רברי הימים ב ד ז מחוץ לפרכת הְעַרָּת הְעַרְּת הְעַרְּת הְעַרְּת הְעַרְּת הְעַרְּת הְעַרְּת הַעַרְּת הַעַרְר מִעַרְ בּער בּכֵּרְר לְפְנֵי אַתְּרוֹ בְעִר בְּכַּרְר לְפְנֵי הְעִרְּם בְּעִר בַּכְּר לְפְנֵי הַמְּערְ הַבְּער עולם ברוניקבים: וייקרא כד ג אַל אַתַרוֹ הְעַמְרַהְ אַלִיו בְּהַעְלֹהְרְּ אָת הַנַּרַת בְּעַרְ הַבְּעַרְ הִאָערֹהְרָ אָת הַנַּרַת בְּעַר הַבְּערִ הַמְּעוֹרְה אָת הַבַּרַת בּעַר הַבְּער הַבְּיב הַבְּער הַבְּער הַבְּיב הַבְּער הַבְּער הַבְּער הַבְּער הַבְּער הַבְּיב הַבְּיב הַבְּיב הַבְּיב הַבְּיב הַבְּיב הַבְּער הַבְּער הַבְּיב הַבְּיבְּי שבעת הנרות:

במדבר ח כ

הגהות הב"ח

(6) גמ' סום מנחם והכתיב (ח) גמ׳ הוה מנחה והכתיב יערוך כנ״ל ותיבת אלא נמחק:
 (ב) רש״י ד״ה מדכתיב בנר וכו׳ דאי בלפון ודרום אישתכת: (ג) ד״ה אל מול וכו׳ ומשמע מקרא:

מוסף רש"י

ובולטין בפרוכת. הפרוסה כנגד פתח שבמחילת אמה מרחחיו והחחת באמצנו אמה טרקפון והפתח מתועם מתה מתה טורקפון היה במקדם רחשון טורקפון היה במקדם רחשון יוומא נד.). כמין שני דרי אשה. שבולטון מתחת חלוקה (שם). צפון ודרום. רחשי שלחנות מן הלפון לדרום היו, מתש בשורה חתח פונות ראשה של זו לראשה של זו (יומא נא:). אל מול פני המנורה יאירו שבעת הגרות. למול פני נר שבגוף המנורה שהוא אמלעי היה

שימה מקובצת

ל) ונסעו הקהתים. תרי נושאי תרי הא ארבעה דמצי למימר ונסעו נושאי המשכן והקימו את המשכז עד בוא נושאי הארון הרגמ״ה: **כֹ**] תיבות תרי נמי תרי נמחק: תרי נמי תרי נמחק: ג) השלחן. על (ירך) [צלע] המשכן תימנה: ז') מחצי בית. עי תוסי לעיל (דף פו ע"ב): סן ליה ולמ"ד נמי מזרח ומערב שלחן: ו) למערב. שהוא: ו) לאורכו. של ארון: מן על ביוויוני ברובר ברו ק] אלא. כשיעור רוחב הארון והיינו אמתא ופלגא ותו גברי הנושאים כשני הבדים לא הוי מצי ליכנס הנך שני אנשים בין בד לבד אלא ודאי ודרום אישתכח דכולהו גרות דהיינו פי: יב) דאותן שעל: יג) כלפי אותה: ידן קיימי כולהו: מו) היכא מונח:

דוחקין ובולמין בפרוכת ודומין כמין שני דדי אשה. מעשה נס היה דארון באמצע קדשי הקדשים היה ולכל נד היה עשר

אמות ומקום ארון אינו מן המדה כדאיתא בפרק קמא דמגילה (דף י:) עד הפרוכת הא לא היה אורכן עשר

. אלא ע"י נס האריכו הבדים עד שהיו דוחקין ובולטין ונראין כשני דדי אשה ° לחיבתן של ישראל:

ש מזרח ומערב מונחין. ומתני׳ דתנן אורכן לאורכו של בית מדבתיב בנר מערבי לפני ה'. נר שני של שתי מזרחיות קרי נר מערבי כדפרישית בפרק כל קרבנות (לעיל ד' פו: ד"ה ממנה) ומתניתין דתמיד (פ"ג מ"ט) דמלא שתי מזרחיות דולהות כרבי דאמר מזרח ומערב מונחין דלמאן דאמר לפון ודרום מונחין אין שייך מזרחיות:

שאמצעי משובח. פי' נקונט' לענין שלשה שקורחין בתורה דחין פוחתין מעשרה פסוקים ואמצעי שקורא ארבעה משובח ועל זה מייתי הך ברייתא התם בפ"ג דמגילה (דף כא:) אבל ' [קשה] דמייתי י רמשון ואחרון ' רמשון ואחרון ' משובחים לכך נראה דהך ' [דהכא] מיתני׳ לגבי שלשה המהלכים בדרך דגדול באמלע כדאמר בפרה אמר להם הממונה (יומא דף לו.) ובמגילה (דף כא:) מייתי לה משום דכיון דמשובח לשאר דברים טוב שיקרא ד' פסוקים: תרי דרי הוו. ומיתרני השתא כולהו פירכי דלמאן דאמר לפון ודרום אף על גב דכי יהבינן חמשה

דוחקין ובולטין בפרוכת ודומין כמין שני דדי אשה שנאמר יצרור המור דודי לי בין שדי ילין ומגלן דבדיו לפותיא דארון הוו יתבי דילמא לארכו דארון הוו יתבי אמר ר' יהודה תרי גברי באמתא ופלגא לא מסתגי להו ומנא לן דבארבעה הוו דרו להו דכתיב 16 ונסעו הקהתים כן תרי נושאי המקדש נמי תרי תנו רבנן עשרה שולחנות עשה שלמה המלך שנאמר יועש שולחנות עשרה וינח בהיכל חמשה מימין וחמשה משמאל ואם תאמר חמשה מימין הפתח וחמשה משמאל הפתח אם כן מצינו ששולחן בדרום והתורה אמרה והשולחן תתן על צלע צפון אלא של משה באמצע חמשה מימינו וחמשה משמאלו תנו רבנן עשר מנורות עשה שלמה שנאמר זויעש את המנורות הזהב עשר כמשפט ויתן בהיכל חמשה מימין וחמשה משמאל ואם תאמר חמשה מימין הפתח וחמשה משמאל הפתח אם כן מצינו מנורה בצפון והתורה אמרה יואת המנורה נכח השולחן יו אלא של משה באמצע חמשה מימינה וחמשה משמאלה תני חדא יז מחצי בית ולפנים היו מונחין ותני חדא משליש הבית ולפנים היו מונחין ולא קשיא מר קא חשיב בית קדשי הקדשים בהדי היכל מר לא קא חשיב בית קדשי הקדשים בהדי היכל שתנו רבנן מזרח ומערב היו מונחין דברי רבי רבי אלעזר בר' שמעון אומר יצפון ודרום

מ"ט דרבי גמר ממנורה מה מנורה מזרח ומערב אף הני נמי מזרח ומערב ומנורה גופה מגלן מדכתיב בגר מערבי "יערוך אותו [אהרן וגו'] לפני ה' מכלל דכולהו לאו לפני ה' ואי סלקא דעתך צפון ודרום כולהו נמי לפני ה' נינהו ור' אלעזר בר' שמעון מאי מעמא גמר מארון מה "ארון צפון ודרום אף הני נמי צפון ודרום ורבי נמי ליגמר מארון דנין חוץ מחוץ ואין דנין חוץ מבפנים ור' אלעזר בר' שמעון ליגמר ממנורה אמר לך ימנורה גופה צפון ודרום הוה מנחה (6) אלא הכתיב יערוך אותו אהרן וכניו דמצדד להו אצדודי 🌣 דתניא אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות מלמד שהיו מצדדין יפניהם כלפי נר אמצעי אמר רבי 🤊 נתן מכאן שאמצעי משובח בשלמא למ"ר מזרח ומערב היינו דהוו יתיבי עשרה בעשרים אלא למ"ר צפון ודרום י' בכ' היכי הוו יתבי ותו כהנים היכי הוו עיילי ותו מצינו ה' שלחנות בדרום ותו שלחן דמשה היכא מנח לי׳ יו ולימעמיך למ"ד מזרח ומערב נמי שלחן רמשה היכא הוה מנח ליה אלא מי סברת חד דרא הוה תרי דרי נינהו

ושולחן שניהם בהיכל: והכחיב אותו. דמשמע אחד לפני ה' ותו לא: מלדד להו אלדודי. לעולם לפון ודרום מנחי ואפי׳ הכי ליכא אלא חד כלפי מערב והיינו אמלעי שפי הפתילה כלפי מערב ושאר הפתילות מלודדות פיהן כלפי האמלעי שג' של לד לפון מלודדות כלפי דרום וג' של לד דרום מלודדות כלפי לפון: אל מול פני המנורה. אמלעי עומד על גופה של מנורה והשאר על הקנים ומשמע (ג) ו)קרא יבן אותן שעל הקנים מלודדות כלפי יגן אותם של מערב: מכאן שאמלעי משובח. לגבי שלש שקורין בספר תורה בשני ובחמישי ואמרינן במסכת מגילה (דף כא:) אין פוחתין מעשרה פסוקים וקאמר רבי נתן דאמלעי משובח וקורא ארבעה והשאר ג' ג': היינו דיתבי י'. עשר שולחנות בעשרים כדאמרן לעיל מחלי הבית ולפנים מונחים וקסלקא דעתך ראשו של זה בלד ראשו של זה קיימי יד] ואיכא למימר אע"ג דאי אפשר שישבו עשר שולחנות של עשרים אמה בעשרים אמה מלומלמות שלא ילאו קלת חוץ לעשרים אמות הפנימיות איכא למימר לא דק כולי האי הא דקתני לעיל מחלי הבית ולפנים: אלא למאן דאמר לפון ודרום. דהיינו לרוחבו של היכל והלא רוחבו אינו אלא עשרים ועשרה שולחנות של עשרים אמה בעשרים אמה היכי יחבי הא אי אפשר לנמנם שלא יהא ריוח מועט בין שולחן לשולחן: וחו. אי נמי מצו יחבי נמצא שמילאו את כל רוחב ההיכל וכהנים ביוה"כ היכי עיילי לפני ולפנים. אי נמי בכל שבת נכנסין ייארבעה כהנים כדקתני במתניתין יי שנים ליטול שני סדרים הישנים ושנים לסדר שני הסדרים החדשים ועומדים אלו כנגד אלו טפחו של נוטל בלד טפחו של מסדר ואי כל רוחב ההיכל מלא היכי אזלי כהנים הנוטלין באידך גיסא דשולחנות: ותו מלינו המשה שולחנות בדרום. וקרא

כמין שני דדי אשה. אלמא בדים ממזרח למערב קיימי ראשן אחד למערב וראשן אחד למזרח בתוך הפתח. ושמע מינה רוחבו של ארון ממזרח למערב ו] שהיה אורכו של בית: תרי גברי באמתא ואם כן אפילו למאן דאמר שהבדים נשמטים ללד אחד היאך מגיעים ופלגא. אי הוו בדים לאורכו זו לא היה בין בד לבד אלא חו אמה ומחלה: הקהתים שנים נושאי

ארון המקדש שנים. והקימו הלוים את המשכן כשהיו רונים לחנות עד בואם אלו נושאי הארון: וא"ה. האי מימין ומשמאל דפתח האמר: אם כן מלינו. חמש שולחנות בדרום שהפתח היה באמצע ההיכל בכותל מזרחי ונמלאו חמשה שבשמאל מן דרך כניסה כולם בדרום: אלא של משה באמנע חמשה מימינו. בדרומו וחמשה משמאלו בלפונו וכולו בלפוז ההיכל ולקמן מפרש היכי ה'מנחי: סני חדה מחלי הבית ולפנים מונחיו. כל השולחנות ואין אחד מהן בחלי מן החילון ללד הפתח: למר קה חשיב כו'. שההיכל ששים אמה ארכו כדכתיב (מלכים א ו) והבית אשר בנה המלך שלמה לה׳ וגו׳ ומאותן ששים היו עשרים בדביר כדכתיב (שס) ולפני הדביר עשרים אמה וגו' וההיכל ארבעים כדכתיב (שם) ארבעים באמה היה הבית הוא ההיכל לפני והשולחנות יושבים בעשרים אמה של היכל של לד הדביר מאן דתני משליש הבית חשיב כל הששים אמה של דביר ושל היכל ומאן דתני מחלי הבית ולפנים לא חשיב אלא היכל לחודיה: מזרח ומערב מונחים. השולחנות ראשן אחד למזרח וראשן אחד למערב דהיינו ין אורכו לאורכו של בית: מה מנורה מורח ומערב. השלשה קנים במזרח והשלשה במערב: מדכתיב בנר מערבי לפני ה'. דכתיב (ויקרא כד) יערוך אותו אהרן וגו' לפני ה' דמשמע אותו לפני ה' ואין אחר לפני ה' אלמא חד הוא דהוי כלפי מערב ללד בית קדשי הקדשים אלמא מזרח ומערב מונחים והחילון של לד מערב קרי ליה נר מערבי דאי בלפון יא] (כ) אישתכח דכולהו פי הפתילות שוות למערב: מה ארון לפון ודרום. אורכו לרוחבו של בית כדאמרינן לעיל [ע"א] וכך היה מונח וכך

כתיב (שמות כו) על צלע לפון: ו**תו שולהן דמשה.** דאמרן לעיל באמצע מווח ביו היכי מונח: ולמאן דאמר נמי מורה ומערב שולהן דמשה היכא מנח. אישתכח דיתיב הך שלחן כולו בעשרים אמות חיצוניות. והשתא מתרץ לכולהו פירכי: מי סברת. בחד דרא הוו יתבי כולהו עשר ראשה של זו בלד ראשה של זו: **כחרי דרי**. הוו יתבי חמשה מינייהו ראשה של זו בלד ראשה של זו ושל משה אללן לפניהם ולא בשורתן ושורה אחרת של חמשה אלל אותה של משה ולא בשורתה ואותם ה' ראשה של זו בלד ראשה של זו:

ד"ה זה ד"ה ונסעו הקהמים תרי נושלי המקדש כי ואין תרי נושלי המקדש כי ואין דבר מקודש יותר מן הארון וש"מ דבארון מיירי הס"ד וכ"ל ורש"ק מוחק כל זה הדיבור וקשה לשבש הספרים, י) צ"ק,

גליון הש"ם תום' ר"ה דוחקין ובו' לחיבתן של ישראל. עיין תוי"ט פ"ב מ"ט דב"'ב ד"ה מוץ:

רבינו נרשום

שמבדיל בין הקדש ובין קודש הקדשים שתלוין ע״ג קודש קקישים שהלון ע"ג
אמה טרקסין: דילמה לארכו
דארון הוי יתבי. וממאי
דארון הוי יתבי. וממאי
לארכו של בית: [אמר וכלארכו של בית: [אמר וכדלארכו של ארון [הית]
דלארוכו של ארון [הית]
וחצי ואי הוו בדיי לארוכו
תרי גברי שנושאין הבדים
באמתא ופלגא לא מסתגי
באמתא ופלגא לא מסתגי
באמתא ופלגא לא מסתגי להו הילכך אורך הבדים לרוחבו של ארון: ומנא לן , דד' גברי דרו. דלא מסתגי דר׳, בכרי דרו, דלא מסתגי להו אימא חד גברא מצד זה ושני בדיו א' על כתף ימין ואחד על כתף שמאל וכן לצד אחר: לא ס"ד הקהתים תרי נושאי תרי הא ד' דמצי למימר ונסעו נושאי המקדש והקימו שנים המשכין בוא לא ברומו נושאי האוו: אלא של משה באמצע וכולן מן שמאל הפתח בצפון: כמשפט תבנית מנורה של גביעים וכפתורים: מאן דאמר משליש בית ולפנים קא ומר לא קא חשיב בית קדשי הקדשים בהדי היכל משום . הכי אמר מחצי בית ולפנים דהיינו מעשרים אמה ולפנים: מזרח ומערב היו מונחין. אורכן לאורכו של בית: מדכתב בנר מערבי לפני ה׳ דכתיב יערוך אותו בית: מוכוב בנו מעובי לפני ה' דכתיב יערוך אותו לפני ה': מה ארון צפון ודרום. כדאמרן: ואין דנין חוץ מפנים. מנורות דחוץ מארון דהוי בפנים: דמצדד להו אצדודי לשאר נרות כולן מחזירין ראשיהו כלפי נר מערבי והוא לחודיה מכוין לפני ה' ומוטה קמעא לפני ה' והוא באמצעיתו: בשלמא למאז דאמר מזרח בשלמא למאך דאמר מזרח ומערב שארכן לאורך הבית היינו דיתבי עשר שלחנות בעשרים אמה דהוה להו רווחא לאורכא דביתא דהוה מצפון לדרום דאורכן מצפון לדרום דאורכן לרחבו של בית הא ליכא איסמו לדרות אלינושאר מצפון לדרום אלא עשרים יעשרים בעשרים היכי יתבי: ותו כהנים היכי עיילי לבית קו שי הוקו שים הוא מכסק שלחנות: שלחז דמשה היכי ליה באמצע הרי יגעו בשליש החיצון: מי סברת חד דרא הוה מנח להו לשלחנות תרי שורי נינהו

חמש כנגד חמש ושל משה

:בין שתי השורות